

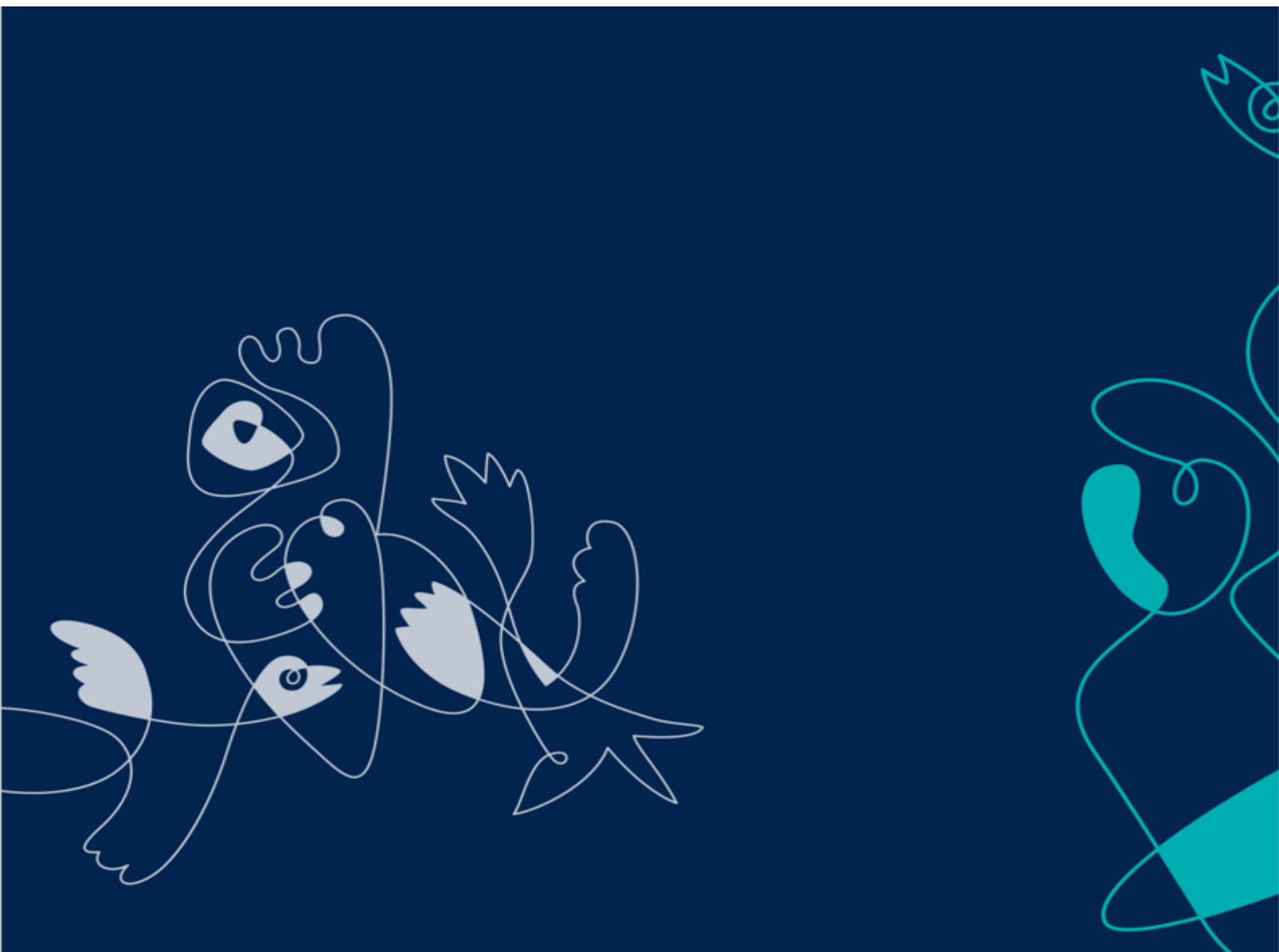
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Strategisk plan

Samfunnssikkerhet og beredskap

2024-2027

Godkjent i ledermøte 10.06.24

Statsforvalterens rolle og grunnlaget for virksomheten

Vi er Kongen og Regjeringens representant i Vestfold og Telemark, og utfører arbeidsoppgaver for departement, direktorat og tilsyn. Vi påser at Stortinget og Regjeringens politikk blir gjennomført i Vestfold og Telemark. Vi tar initiativ til regionens beste og er en støttespiller for lokalsamfunnene og det kommunale selvstyre.

Visjonen for virksomheten vår er: **Til gagn og beste for Vestfold og Telemark**

Visjon for beredskapsarbeidet

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal gjennom et aktivt, åpent, tydelig og balansert arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap bidra til å formidle og gjennomføre den statlige politikken på fagområdet.

Vi skal møte kommuner og andre beredskapsaktører med respekt, og legge til rette for at alle i regionen med beredskapsoppgaver sammen sikrer innbyggere, miljø og infrastruktur i Vestfold og Telemark best mulig.

Mål for arbeidet i beredskapsstaben

Beredskapsstaben skal sikre at Statsforvalteren til enhver tid kan ivareta oppgaver og ansvar som følger av samfunnssikkerhetsinstruksen, jfr. kgl.res av 19. juni 2015.

Vi skal være forutsigbare, tydelige og konsekvente i de budskap og forventninger vi formidler.

Vi skal jobbe åpent så langt dette er mulig og aktivt innhente og videreformidle opparbeidet kunnskap.

Måten vi jobber på ut mot målgruppene våre skal være respektfull, og i samsvar med den rollen vi har.

Målgrupper

Kommunene i Vestfold og Telemark er vår primære målgruppe (adm. og pol. ledelse, medlemmer i krise-/beredskapsledelse, sektorsjefer, beredskapskoordinatorer og andre sentrale bidragsyttere).

Regionale statsetater og offentlige og private virksomheter i regionen er vår sekundære målgruppe (fylkesberedskapsrådet inkludert arbeidsutvalget og andre nettverk/forum i vår/andres regi).

Innbyggerne i fylkene er vår tertiære målgruppe. Fokus er på egenberedskap og tillitsbygging.

Media regionalt og lokalt er en svært viktig målgruppe for å nå de øvrige målgruppene, både i det løpende arbeidet og ikke minst i beredskapssituasjoner og ved krisehåndtering.

Nasjonale fagmyndigheter og politisk ledelse i departementer er en målgruppe for formidling av status i hverdag og krise og «hvor skoen trykker» for å komme videre med styrkingen av samfunnssikkerheten.

Føringer for embetets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Instruks for statsforvalteren og Sysselimesteren på Svalbard sitt arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering (FOR-2015-06-19-703)

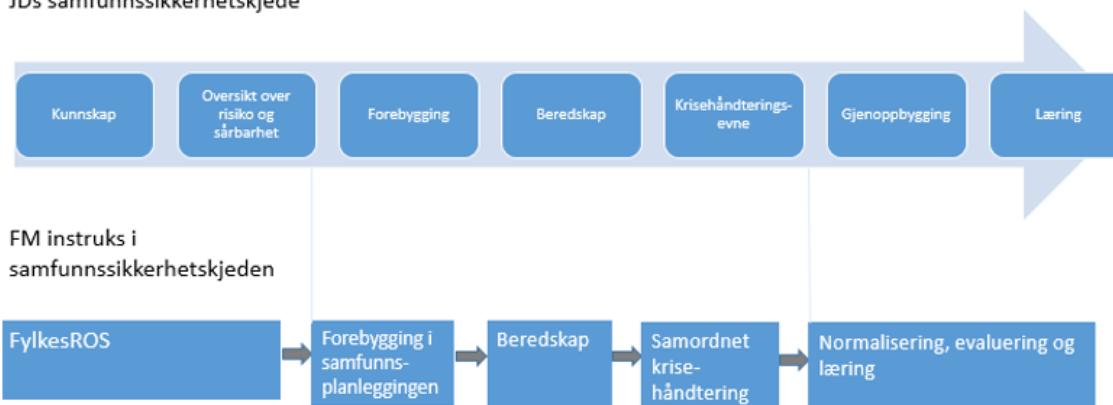
Formålet med instruksjonen er å gi retningslinjer for statsforvalterens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og for statsforvalterens samordning av krisehåndtering ved uønskede hendelser.

Instruksjonen gjelder for statsforvalterens samordning av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap gjennom kunnskap og oversikt over risiko og sårbarhet, effektiv og målrettet forebygging, tilstrekkelig beredskap og krisehåndteringsevne, gjenopprettelse av funksjoner ved ødeleggelser, samt læring fra øvelser og hendelser.

- Instruksjonen gjelder i hele krisespekteret fred, krise, væpnet konflikt og krig
- Instruksjonen endrer ikke andre samfunnssikkerhetsaktørers ansvar
- Instruksjonen endrer ikke gjeldende ansvar og organisering ved aksjoner ved akutt forurensning
- Instruksjonen endrer ikke gjeldende ansvar og organisering av redningstjenesten eller politiets generelle ansvar etter politiloven § 2 nr. 4 og § 27 tredje ledd

Samfunnssikkerhetskjeden

JDs samfunnssikkerhetskjede

Mandat for og sammensetning av Kriseutvalget for atomberedskap med rådgivere, samt mandat for Statsforvalteren (FOR-2013-08-23-1023)

Beredskapsorganisasjonen består av Kriseutvalget for atomberedskap, Kriseutvalgets rådgivere, Kriseutvalgets sekretariat, samt Statsforvalteren som Kriseutvalgets regionale ledd.

Atomberedskapsorganisasjonen er opprettet for å stille ekspertise til rådighet for å håndtere atomhendelser og for å sørge for hurtig iverksettelse av tiltak for å beskytte liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser. Atomhendelser omfatter både ulykker og hendelser som følge av tilsiktede handlinger i fredstid, ved sikkerhetspolitiske kriser og ved væpnet konflikt.

Nasjonale hovedprinsipper for beredskapsarbeidet

Beredskapsarbeidet bygger nasjonalt på fire grunnleggende prinsipper:

Ansvarsprinsippet

Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, også har ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området. Ansvarlig instans må ta stilling til hva som er akseptabel risiko.

Likhetsprinsippet

Den organisasjon man opererer med under kriser, skal i utgangspunktet være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig.

Nærhetsprinsippet

Kriser skal organisatorisk håndteres på lavest mulig nivå.

Samvirkeprinsippet

Myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Andre prinsipper

For vårt interne og regionale beredskapsarbeid skal vi også se hen til disse fem prinsippene. De to første er utviklet internt og de tre siste bygger på krisestyringsprinsipper fra Danmark.

https://www.brs.dk/globalassets/brs---beredskabsstyrelsen/dokumenter/krisestyring-og-beredskabsplanlagning/2020/-retningslinjer_for_krisestyring-.pdf (side 15-16)

Tillitsprinsippet

For at vi skal lykkes best mulig med forebyggende arbeid og krisehåndtering er det viktig å bygge og vedlikeholde tillit internt mellom beredskapsaktørene og ut i befolkningen.

Dugnadsprinsippet

Vi skal være åpne for og bistå til å legge til rette for en sikker og kontrollert dugnadsinnsats, samt erkjenne at slik innsats kan være helt avgjørende for å oppnå et best mulig utfall ved hendelser.

Handlingsprinsippet

Vi skal tidlig vurdere og eskalere etter en verstefallstenkning. Så tar vi heller hurtig ned beredskapsnivå og tiltak når vi har bedre oversikt over hendelsen(e). Vi har også i alle hendelser en handleplikt.

Fleksibilitetsprinsippet

Innsatsen vår skal og bør tilpasses den konkrete situasjonen, og oppgavene skal være styrende for tilretteleggingen av samarbeid og samordning.

Retningsprinsippet

Våre handlinger under en krise skal bygge på klare strategiske hensikter.

Strategiske valg

Kommunene

Kommunene er grunnpilarene i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Godt lokalt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid er den viktigste forutsetningen for det regionale arbeidet. Krav og forventninger til kommunene er økt gjennom innføringen av kommunal beredskapsplikt. De fleste av fylkesberedskapsrådets medlemmer er forutsatt å støtte kommunene med å utarbeide helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser og overordnede beredskapsplaner, og ellers bidra for en samlet sett best mulig lokal beredskap. Store ulikheter i lokal tilstedeværelse, kompetanse, mandat og myndighet blant representantene som kan delta i beredskapsrådene på lokalt nivå er svært utfordrende med tanke på reell involvering og deltakelse fra eksterne slik den kommunale beredskapsplikten forutsetter.

Vi skal fortsatt jobbe for å styrke samhandlingen mellom kommunene og de øvrige beredskapsaktørene lokalt og regionalt, blant annet i aktive kommunale beredskapsråd og gjennom nye regionale nettverk.

Kultur- og relasjonsbygging på regionalt nivå

En forutsetning for et vellykket samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid på regionalt nivå er at arbeidet er koordinert mellom aktørene og at alle tar et felles ansvar for å bidra til denne koordineringen. Klimaendringer, erfaringer fra Covid-19 pandemien og et endret sikkerhetspolitisk bilde vil de kommende årene innebære videreutvikling av regionale samarbeidsarenaer og arbeidsmetoder i beredskapsarbeidet, både gjennom fylkesberedskapsråd og kollektiv redningsledelse og i andre beredskapsrelaterte nettverk. Forskjeller i kultur og arbeidsmåter og store ulikheter med tanke på regional geografisk og funksjonell organisering vil måtte overkommes på en hensiktsmessig måte.

Vi skal jobbe aktivt med å forberede, etablere og delta i nye og velfungerende arenaer for samordning og redningstjeneste og etablere gode samarbeidsrelasjoner mellom aktørene.

Kunnskapsbygging og -deling

For å lykkes med et effektivt, kvalitativt og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap må vi styrke samarbeidet - både horisontalt og vertikalt - med å bygge, vedlikeholde, utvikle og tilgjengeliggjøre et felles kunnskapsgrunnlag for arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser og påfølgende forebyggende tiltak og styrking av krisehåndteringsevnen regionalt og lokalt i kommunene. En viktig del av kunnskapsgrunnlaget skal hentes fra evalueringer av øvelser og hendelser.

Vi skal jobbe med å etablere og understøtte felles faste forum/nettverk for arbeidet med sektorvise/tematiske kunnskapsgrunnlag for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.

Kompetanseheving – krisekommunikasjon, kriseøvelser og kartbruk

I alle kriser er krisekommunikasjonen svært viktig for å lykkes med krisehåndteringen, og den enkelte etat/virksomhet må ha gode planer og være forberedt og trent for dette.

Øvelser og trening er helt nødvendig for å heve krisehåndteringskompetansen og kvalitetssikre planverk. Myndighetene har klare forventninger til øvingsaktiviteten på regionalt og lokalt nivå, både kvalitativt og kvantitativt. Dette krever samordning og samarbeid på øvingsområdet.

Kart (geografiske informasjonssystem) er viktige verktøy for krisehåndtering og krisekommunikasjon, og her har vi et stort potensial for samordning av verktøy og heving av kompetanse.

Vi skal videreutvikle eksisterende og nye regionale faglige nettverk som arenaer for relasjonsbygging og gjensidig kompetanseheving.

Kompetanseheving – totalberedskap og nye trusler

Endringer i det internasjonale/nasjonale trusselbildet forårsaket av både statlige og ikke-statlige aktører og enkeltindivider har ført til at vi må gjennomføre en omfattende jobb med totalberedskapen og at vi vektlegger sikring mot og forberedelse på scenarier vi først og fremst har opplevd i andre land, men hvor trusselbildet også vurderes som høyaktuelt for oss.

Utover hybride trusler er de mest aktuelle nå trusselsituasjoner mot skoler/barnehager, trossamfunn og andre institusjoner og trusler knyttet til store arrangement/store folkemengder, gjerne med bruk av kjøretøy.

Scenarier helt ytterst i krisespekteret er ytterligere aktualisert etter invasjonen i Ukraina i 2020, og rapportene fra både Forsvarskommisjonen og Totalberedskapskommisjonen som kom i 2023 understreker dette.

Ny langtidsplan for Forsvaret (våren 2024) og stortingsmelding om Totalberedskap (høsten 2024) vil danne grunnlaget for at totalberedskapstenkningen må forankres i befolkningen, næringslivet og det offentlige.

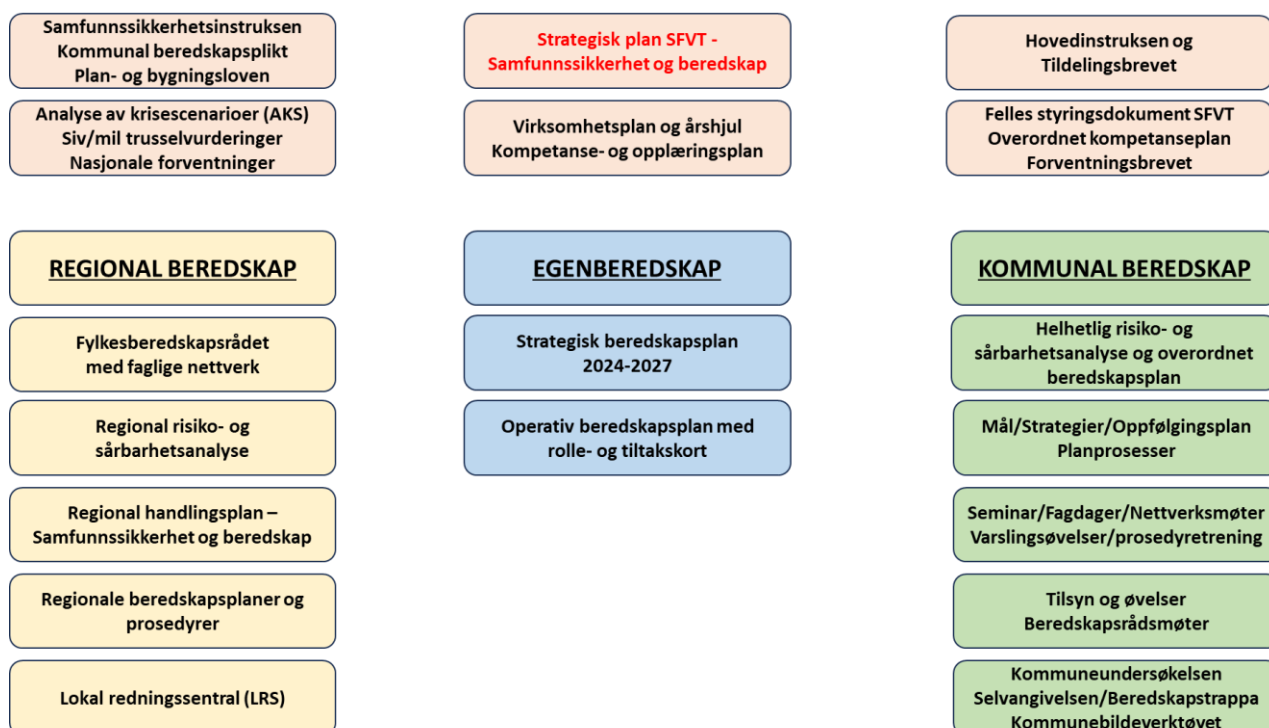
Vi skal styrke fokus på totalberedskapstekningen og samarbeide aktivt med alle aktuelle aktører om kompetanseheving og innsats rettet mot bevisstgjøring, forebyggende tiltak og beredskap.

Kompetanseheving – klimatilpasning

Klimaendringer har fått og vil i økende grad få stor betydning for arbeidet med forebyggende samfunnssikkerhet og beredskap/krisehåndtering.

Vi skal jobbe aktivt for at det tas hensyn til klimatilpasning i all samfunnsplanlegging og at alle beredskapsplaner tar høyde for konsekvensene av klimaendringer.

Oversiktsskisse – Oppdrag, planverk og oppdragsløsning

Mål for det kommunerettede beredskapsarbeidet

«Statsforvalteren skal gi råd, veilede og være pådriver for et målrettet og systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylkene. Statsforvalteren skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller kravene i sivilbeskyttelsesloven § 14 og § 15 og bestemmelser fastsatt i medhold av disse.»

Tema, tiltak og tidsplan		2024	2025	2026	2027
Informasjon, kartlegging og dokumentasjon	• Utsending av Informasjonsbrevet til kommunene og Fylkesberedskapsrådet i starten av året. Oppfølgende brev før/etter sommerferien dersom det er behov for dette	X	X	X	X
	• Være pådriver for at alle kommunene gjennomfører Kommuneundersøkelsen til DSB og at Vestfold og Telemark kommer på topp	X	X	X	X
	• Jobbe aktivt for at alle kommunene svarer på Selvangivelsen og at samlet uttelling på Beredskapstrappa blir stadig bedre	X	X	X	X
	• Gjennomføre tilsyn iht. tilsynsplan 2023-2026 Ved behov gjennomføres oppfølgende tilsyn. Utarbeide årlig samlerapport etter tilsynene. Følge aktivt opp og bistå med at avvik lukkes innen rimelig tid. Delta i regionalt Tilsynsforum.	X	X	X	
	• Bruke hjemmesiden og sosiale medier aktivt. Markedsføre disse ved alle anledninger (sluttfoil). Oppfordre til å abonnere på nyheter fra hjemmesiden og følge oss på sosiale medier.	X	X	X	X
	• Være pådriver for og delta i møter i kommunale beredskapsråd	X	X	X	X
	• Utarbeide og holde oppdatert digitale kommunebilder med grunnlag i forskrift om kommunal beredskapsplikt for bruk internt og i kommunedialogen	X	X		
Kompetanseheving	• Arrangere årlig todagers samling for beredskapskoordinatorer og andre samarbeidspartnere	X	X	X	X
	• Initiere og bidra til gjennomføring av aktuelle og relevante fagdager/samlinger/seminar med kommunene som målgruppe	X	X	X	X
	• Gjennomføre kvartalsvise varslingsøvelser/RAYVN-trening. Egen Krisestab og ledelse og Fylkesberedskapsrådet kobles på to av disse øvelsene (normalt nr 2 og 4)		X	X	X
	• Gjennomføre kommuneøvelser iht. plan. Bistå så langt vi kan i gjennomføringen av andre øvelser for kommunal krise-/beredskapsledelse	X	X	X	X
	• Være pådriver for og følge opp regionale beredskapsnettverk for beredskapskoordinatorer i kommunene	X	X	X	X

Mål for det regionale beredskapsarbeidet

«Statsforvalteren skal gi råd, veilede og være pådriver for et målrettet og systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket.»

Tema, tiltak og tidsplan		2024	2025	2026	2027
Fylkesberedskapsrådet	• Følge opp Regional handlingsplan med tiltak fra FylkesROS og evalueringer etter øvelser og hendelser	X	X	X	X
	• Gjennomføre øvelse for Fylkesberedskapsrådet minimum annethvert år – se i sammenheng med nasjonale øvelser/tema	X		X	
	• Gjennomføre to årlige regionale varslingsøvelser (atomszenario og krisekommunikasjon)	X	X	X	X
	• Utsending av informasjonsbrev til Fylkesberedskapsrådets medlemmer og kommunene inntil 2 ganger årlig	X	X	X	X
	• Etablere felles regional Aktivitetskalender		X		
	• Etablere Arbeidsutvalg for Fylkesberedskapsrådet	X			
Etablere, videreutvikle og følge opp relevante regionale nettverk	• Være pådriver for og lede/delta i møter for nettverkene. Målsetting om to årlige møter fysisk/digitalt	X	X	X	X
	• Initiere og bidra aktivt til regionale kompetansetiltak	X	X	X	X
	• En av de to regionale varslingsøvelsene hvert år skal ha særskilt fokus på krisekommunikasjon – også ved ekomutfall	X	X	X	X
Fagdager, øvelser og andre kompetansetiltak	• Regionalt kompetansetiltak. Næringslivets rolle i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet	X	X		
	• Regionalt kompetansetiltak. De frivilliges rolle i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet	X	X		
	• Deltakelse i nasjonale øvelser	X	X	X	X
Totalberedskap og nye trusler	• Være pådriver for og bidra til å sikre tilstrekkelig materiell, kompetanse og kunnskap i eget embete, kommunene og fylkesberedskapsrådet for samhandling i øvre del av krisespekteret	X	X	X	X
	• Delta og bidra i sivil-militære møter og øvelser på distrikts- og landsdelsnivå samt på relevante samarbeidsarenaer over landegrensene	X	X	X	X

Mål for det nasjonalt rettede beredskapsarbeidet

«holde sentrale myndigheter og regionale aktører orientert om status for samfunnssikkerhetsarbeidet i fylkene, og ta opp spørsmål som har betydning utover fylkesgrensene»

Tema, tiltak og tidsplan		2024	2025	2026	2027
Beredskapsstaben	• Delta aktivt i sentralt initierte/etablerte råd/utvalg/prosjekt så langt vi har kapasitet til dette	X	X	X	X
	• Ta initiativ til og delta aktivt i beredskapssamarbeid mellom embetene nasjonalt og med aktuelle naboembeter	X	X	X	X
	• Ha kompetanse og kapasitet til å utarbeide og følge opp reaktivt (pålagte) og proaktivt (egeninitierte) rapporteringer til sentrale myndigheter	X	X	X	X
	• Være oppsatt og opplært til å kunne bemanne og drifte alle aktuelle og tilgjengelige sambandsløsninger for kontakten med nasjonale myndigheter - graderte og ugraderte - på døgnbasis om nødvendig	X	X	X	X
	• Bidra aktivt inn i nasjonale øvelser og andre planlagte satsinger på beredskapsområdet, som Øvelse Digital i 2025 og Totalforsvarsåret i 2026		X	X	
Embetet	• Svare ut høringer og andre henvendelser fra sentrale myndigheter av betydning for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap	X	X	X	X
	• Aktivt ta opp utfordringer vi ser og løfte dem til rette adressater nasjonalt. Følge opp og være pådriver til en avklaring er på plass.	X	X	X	X

Mål for det interne beredskapsarbeidet

«Statsforvalteren skal ha en forberedt og øvet kriseorganisasjon, som raskt kan etableres for å skaffe oversikt, vurdere situasjonen og etablere kontakt med berørte kommuner og berørte aktører. Statsforvalteren skal støtte aktørenes håndtering av uønskede hendelser og vurdere eventuelle behov for bistand.»

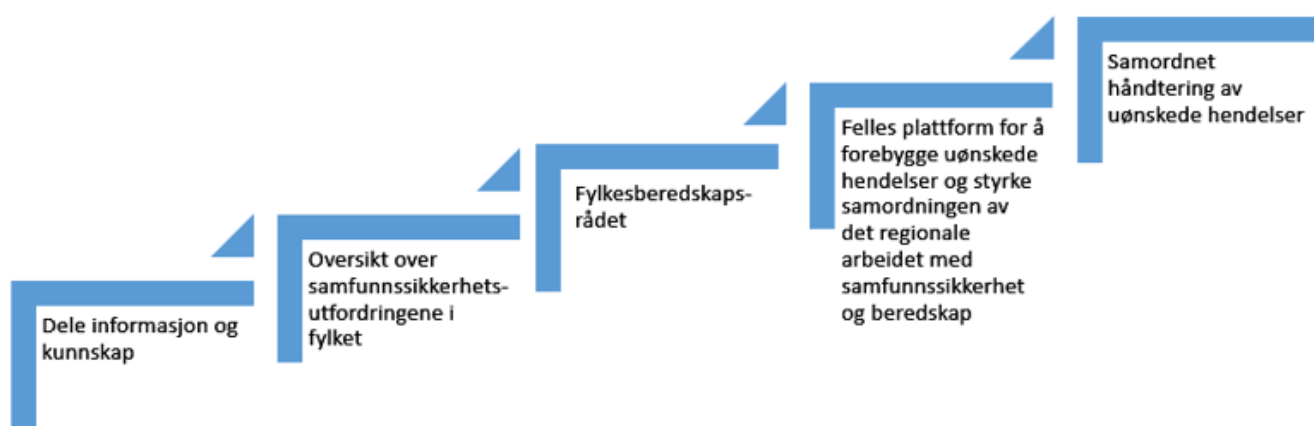
Tema, tiltak og tidsplan		2024	2025	2026	2027
Ledergruppa	• Følge opp arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap innenfor egen sektor/eget ansvarsområde og tilhørende planer, inkludert kontinuitetsplaner	X	X	X	X
	• Bidra i arbeidet med eksterne/interne ROS-analyser og byggingen av felles kunnskapsgrunnlag for disse	X	X	X	X
	• Sette arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap fast og jevnlig på dagsorden i møtene i ledergruppa	X	X	X	X
	• Delta aktivt på interne og eksterne kurs/seminar/øvelser	X	X	X	X
	• Avgi nødvendig personell til Krisestaben og bidra til at disse kan gis nødvendig oppæring og trening, samt være disponible ved behov (krisehåndtering)	X	X	X	X
Krisestaben	• Delta på minst en årlig samling/fagdag/opplæring	X	X	X	X
	• Kunne bruke krisestøtteverktøyet RAYVN ved krisehåndtering	X	X	X	X
	• Delta på en årlig øvelse for Krisestaben	X	X	X	X
	• Delta på de kvartalsvise varslings-/prosedyretreningsøvelsene hvert år med hele eller deler av Krisestaben Kommunikasjonsgruppa deltar minimum på varslingsøvelsen med særskilt krisekommunikasjonstema	X	X	X	X
Beredskapsstaben	• Etablere og drifte vaktordning med personellet fra Beredskapsstaben/Krisestaben (dagvakt/forsterket beredskap)	X	X	X	X
	• Utarbeide og delta på de kvartalsvise varslings-/prosedyretreningsøvelsene med hele eller deler av Beredskapsstaben	X	X	X	X
	• Gjennomføre årlig opplæring og øvelse for Krisestaben	X	X	X	X
	• Gjennomføre årlig opplæring og trening for Ledergruppa	X	X	X	X
	• Være pådriver for arbeidet i det interne Sikkerhetsutvalget	X	X	X	X

Mål for arbeidet ved kriser og andre ekstraordinære hendelser

«Statsforvalteren skal på regionalt nivå samordne den sivile krisehåndteringen, og mellom sivile og militære myndigheter, for å sikre optimale løsninger i samarbeid med berørte aktører, og i samsvar med gitte instruksjer, retningslinjer og lover. Når uønskede hendelser er varslet eller har oppstått, skal statsforvalteren og berørte politimestere umiddelbart etablere gjensidig kontakt for å vurdere situasjonen.»

Samordningstrappa

Tema, tiltak og tidsplan		2024	2025	2026	2027
Fylkesberedskapsrådet	• Alle medlemmene skal oppfordres til å ha en proaktiv tilnærming til informasjonsdeling og til å anmode om at det kalles inn til informasjons-/samordningsmøter i rådet	X	X	X	X
	• Handlingsprinsippet skal ligge til grunn for den regionale krisehåndteringen	X	X	X	X
	• Overordnede regionale beredskapsplaner og prosedyrer skal benyttes så langt de er dekkende	X	X	X	X
Kollektiv redningsledelse	• Statsforvalteren v/Beredskapsstaben skal delta med representant i redningsledelsen når denne kalles inn fysisk eller digitalt (se eget rollekort)	X	X	X	X
	• Statsforvalterens representant skal bidra til å koordinere samordningsaktiviteten i regi av Statsforvalteren opp mot pågående redningsinnsats(er)	X	X	X	X
Beredskapsstaben/ Krisestaben	• Beredskapsstaben skal etablere og drifte vaktordning i samsvar med etablert beredskapsnivå	X	X	X	X
	• Krisestaben skal etableres i tråd med etablert beredskapsnivå og slik at den er tilpasset embetets samordningsoppdrag ved store hendelser/kriser	X	X	X	X

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR

Grev Wedels gate 1 , 3111 Tønsberg | sfvtpost@statsforvalteren.no |
www.statsforvalteren.no/vestfold-og-telemark

